

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Zabytkowe kościóły Powiatu Brzozowskiego

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
średnia

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Trasa składa się z ośmiu bardzo interesujących kościołów. Na ich zwiedzenie polecam dzień świąteczny, ponieważ niektóre świątynie niestety w ciągu dnia są zamknięte.

Pierwszym punktem jest Domaradz, tam zachował się niezwykle cenny gotycki kościół pw. św. Mikołaja Bpa, wzniesiony zapewne w XV wieku. Jest drewniany, konstrukcji zrębowej, na podmurowaniu kamiennym. Ołtarze boczne barokowe (1682 r.). W polu głównym prawego ołtarza łaskami słynący obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy, koronowany w 1958 r. (odpust - 27 czerwca), barokowy (XVIII w.). Ambona barokowa wykonana około 1680 r. Chrzcielnica późnogotycka, kamienna, ośmioboczna, z czarą dekorowaną ostrołukowymi arkadami, zakończonymi liliami. Nieopodal kościoła jest drewniana dzwonnica z 1936 r., a w niej dzwon gotycki z 1524 r.

Następnie przenosimy się do Golcowej. Do naszych czasów zachował się tam drewniany kościół gotycki. Zapewne został zbudowany w ostatnich piętnastu latach XV wieku. Remontowany ok. 1599 r. W 1756 r. (dano trzy nowe okna), w latach 1877-78 usunięto soboty i dobudowano kruchty. W ołtarzu bocznym - barokowy z 1628 r. obraz św. Barbary, zasłonięty sukienką drewnianą (ok. 1720 r.). Ambona barokowa, zdobiona malowidłami.

Trzecim miejscem są Izdebki: obecny kościół parafialny pw. Zwiastowania NP Marii oraz św. Piotra i Pawła, murowany, neogotycki, konsekrowany był w 1931 r. Zbudowany został na miejscu poprzedniego drewnianego, rozebranego w 1919 r. Urządzenie wnętrza przeniesiono ze starego kościoła. W Grabówce spotkamy się z nowym, wybudowanym zaledwie kilka lat temu kościołem.

Piąty przystanek - czyli Trześniów posiada kościół murowany, zbudowany w latach 1879-1898, według projektu architekta Jana Sas-Zubrzyckiego. Stary modrzewiowy gotycki kościół w Haczowie jest najstarszym tego rodzaju zabytkiem w Polsce. Jest on również na liście UNESCO. Według Ryszarda Brykowskiego i Mariana Korneckiego został zbudowany już u schyłku XIV stulecia, krótko po utworzeniu tutaj parafii. W Jasienicy Rosielnej godny zainteresowania jest, usytuowany na wzgórzu wśród drzew, barokowy kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NPM z 1770 r., fundacji Ignacego z Żałuskich. Drewniany, konstrukcji zrębowej na podmurowaniu.

Ostatnia ze świątyń to prawdziwa perełka. Kościół pw. Wszystkich Świętych w Bliznem wzniesiony - jak podaje wywodzący się z tej miejscowości historyk sztuki Mariusz Czuba - w połowie XV wieku (na niewielkim wzniesieniu opadającym w kierunku Stobnicy). Zbudowany w stylu późnogotyckim, w wieku XVII był okolony ziemnymi wałami obronnymi. Konstrukcji zrębowej na kamiennym podmurowaniu. Wieża i kruchta konstrukcji słupowej.

Największym walorem tego zabytku jest wnętrze, a przede wszystkim polichromia pokrywająca ściany od podłogi aż po malowany strop - owa, jak pisał Tomasz Jurasz "liber pauperum (księga ubogich), ludzi nie umiejących czytać, którzy z obrazów, z ich ekspresji, ich czytelnych, religijnych przesłań wyciągali wnioski, jak w sposób moralny żyć i przykłady jak postępować. To stare malarstwo ścienne jest czymś niesłychanym dla wierzących". Polichromia w kościele w Bliznem wykonywana była na przestrzeni kilku stuleci - od XVI do XVIII wieku. W bocznym ołtarzu znajduje się cudowna figura Matki Bożej Łaski Pełnej, wyrzeźbiona w drewnie lipowym ok.1500 roku (szkoła W. Stwosza). Pierwotnie stanowiła część tryptyku ołtarza. Kiedy w XVII wieku wymieniano wystrój kościoła - usunięto stary ołtarz, a na jego miejsce wstawiono nowy z obrazem Zwiastowania.

W drewnianej wikarówce - zbudowanej przed 1699 r. - umieszczone jest niezwykle cenne muzeum parafialne, posiadające w swoich zbiorach przedmioty pochodzące z kościoła. Znajduje się tam ponadto rękopis "Willa Blizne episcopalis visitatia 1745" - odpis wizytacji biskupa W.H. Sierakowskiego. W obejściu plebańskim zachował się budynek gospodarczy wzniesiony około połowy XIX wieku. Drewniany, konstrukcji sumikowo-łatkowej, kryty słomą. W części północnej wozownia. Ciekawymi przykładami drewnianego budownictwa są

także: szpital dla ubogich z połowy XIX wieku oraz wybudowana w 1866 r. szkoła parafialna. Na miejscu dawnego klasztoru w roku 1877 miejscowy proboszcz, ks. Józef Januszkiewicz, zbudował z cegły i kamienia kaplicę, także pod wezwaniem św. Michała, która przetrwała do czasów współczesnych.

Program wycieczki

Domaradz

Gotycki drewniany kościół św. Mikołaja (XV w.)

Gotycki drewniany kościół św. Mikołaja (XV w., rozbudowany 1878). Plebania (XVIII/XIX w.).

49°47'27"N 21°56'37"E | na mapie:A

Golcowa

Gotycki drewniany kościół św. Barbary i Narodzenia NMP (koniec XV w.)

Gotycki drewniany kościół św. Barbary i Narodzenia NMP (koniec XV w., rozbudowany w XVI i XIX w.).

49°46'36"N 21°59'54"E | na mapie:B

Izdebki

Kościół Zwiastowania NMP i św. św. Piotra i Pawła

Neogotycki kościół Zwiastowania NMP i św. św. Piotra i Pawła (1931).

49°45'14"N 22°06'42"E | na mapie:C

Grabówka

Kościół Nawiedzenia NMP

Nowy murowany kościół parafialny wybudowano w latach 2008-2010, w niedalekiej odległości od pozostałości starej drewnianej świątyni, która spłonęła w nocy z 18 na 19 kwietnia 2007 r. Była to świątynia jednonawowa, o konstrukcji zrębowej, zbudowana w latach 1624-1631 przez Hieronima Nagórskiego. Pierwotnie znajdowała się w Grabownicy, skąd w 1921 r. została przeniesiona do Grabówki.

Wciąż trwają (2010) prace wykończeniowe oraz porządkowane jest otoczenie wokół nowej świątyni, która w bardzo krótkim czasie musiała przejąć rolę starego kościoła.

49°39'13"N 22°08'38"E | na mapie:D

Trzeńszów

Neoromański kościół św. Stanisława Biskupa (1893-1898)

Neoromański kościół św. Stanisława Biskupa (1893-1898).

49°38'43"N 21°56'21"E | na mapie:E

Haczów

Największy drewniany kościół

W 2003 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO wpisano XV-wieczne, późnogotyckie kościoły: pw. Michała Archaniola w Haczowie oraz pw. Wszystkich Świętych w Bliznem. Pierwszy należy do największych drewnianych świątyń o konstrukcji zrębowej w Europie, drugi bywa uważany za jedną z najpiękniejszych drewnianych budowli w kraju. Obydwa znajdują się na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej.

Zabytek w Haczowie skrywa największy w Polsce zespół średniowiecznych malowideł ściennych zdobiących drewniany kościół. Oprócz XV-wiecznych polichromii najcenniejszą częścią wyposażenia była słynąca uzdrowieniami rzeźba Piety. Dzisiaj znajduje się tu tylko jej kopia - oryginał rzeźby ukoronowanej przez Jana Pawła II można zobaczyć w pobliskiej nowej, murowanej świątyni.

Ten niezwykle przykład drewnianego budownictwa sakralnego na Podkarpaciu otaczają masywne soboty (podcienia). Ponoć służyły za miejsce noclegu parafianom, którzy mieszkali tak daleko, że aby zdążyć na mszę w niedzielę, wychodzili z domu już w sobotę. Warto zwrócić uwagę na kunsztowne okucia drzwi.

49°40'13"N 21°53'25"E | na mapie:F

Jasienica Rosielna

Drewniany barokowy kościół Niepokalanego Poczęcia NMP (1770)

Drewniany barokowy kościół Niepokalanego Poczęcia NMP (1770).

49°44'56"N 21°56'29"E | na mapie:G

Blizne

Kościół Wszystkich Świętych

Najcenniejszym zabytkiem Bliznego jest późnogotycki kościół Wszystkich Świętych z XV-XVI w. o konstrukcji zrębowej, w XVII w. otoczony wałami obronnymi. W 2003 r. kościół wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO.

Główną ozdobą wnętrza świątyni jest bogata polichromia. Malowidła na ścianach i stropach powstawały od XV do XVII w. i składają się na tzw. księgę ubogich, czyli obrazy biblijne przeznaczone dla osób niewykształconych. Dekoracje są fundacjami chłopów: Doroty i Macieja Skarbków, Piotra Mońka, Marcina.

W bocznym ołtarzu stoi cudowna lipowa figura Matki Bożej Łaski Pełnej, która prawdopodobnie wyszła spod dłuta samego Wita Stwosza ok. 1500 r. Kiedyś stanowiła część

tryptyku ołtarza, potem noszono ją do miejsc odpustowych. Pewnego razu mieszkanka Bliznego przyśniło się, że należy ją umieścić w dziupli starej lipy, 2 km od kościoła. Ludzie zbierali się odtąd pod lipą. Gdy drzewo zapaliło się od świece, figurkę uratowano. W miejscu lipy postawiono kapliczkę, ale już bez figurki.

Wart uwagi jest też drewniany zespół zabudowań plebańskich z XVIII-XIX w.: wikarówka sprzed 1699 r., w której znajduje się muzeum parafialne, stodoła z wozownią, budynek gospodarczy, szpital dla ubogich i szkoła parafialna.

49°45'02"N 21°58'33"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): czarna, czarna, , apilek, czarna, fot. arch. UG Haczów, Gorthawer, fot. K. Chojnacki

Trasa dodana przez:
449D7D21B7B98FD3AB35AEBEA0FD268B

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
czwartek 18 grudnia 2025 22:20:22